

מכתב לקוראים ולקוראות:

ב'אמיל והבלשים', אחד מספרי הנער האהובים בעולם, מזכרים דברים שהקוראים והקוראות של ימינו אינם מכירים. היום כבר לא נוסעות ברחובות הערים רכבות שסוסים גוררים את קרונוותיהן, ואת העתון כבר אין מכינים לדפוס באותיות עופרת במסדרה, כפי שנהגו בעבר, אות אחר אות. גם הסופרים כבר אינם כותבים את ספריהם במכונות כתיבה, כפי שנהג אריד קסטנר, אלא כותבים במחשב.

העולם השתנה מאז שהספר יצא לאור ב-1929 ומאז שתרגם לראשונה לעברית עשרים וחמש שנה לאחר מכן. אבל תרגום חדש אינו משנה את הספור. מטרתו של תרגום חדש היא לרענן קצת את שפת הספר. דבר זה חשוב מאד במיוחד בעברית, שהיא שפה עתיקה הממשיכה להתחדש ללא הרף. למשל, כאשר תרגם הספר לראשונה, עדין לא נעשה שמוש בעברית במלה מצלמה. במקום זאת אמרו 'מכונת צלום' או 'צלמניה'. עכשו, משהגיע הזמן לתרגום חדש, מן הראוי להזכיר את התרגום הראשון לעברית של אלתר אילי שנערך בידי הסופר הידוע אברהם שלונסקי. אחר כך יצאה מהדורה חדשה בעריכת אוריאל אפק. כך למדנו, ההורים שלכם ואני, לאהב את 'אמיל והבלשים' ואת הסופר אריד קסטנר.

שנים אחדות לאחר צאתו לאור של 'אמיל' עלו הנאצים לשלטון בגרמניה. הנאצים חרמו את קסטנר, כי אביו מולידו היה יהודי, וגם בגלל שהוא כתב בזכות החפץ, הסובלנות

הספור בכלל עוד לא מתחיל

לכם הרי אני יכול לגמרי בשקט לספר: הענין עם אמיל נפל גם עלי בהפתעה. האמת היא, שרצייתי לכתב ספר אחר לגמרי. ספר שבו ינקשו שני הנמרים מרב פחד, וינקשו גם אלה באלה עצי הדקל ועצי הקוקוס. ואוכלת-האדם הקטנה, הילדה שגופה משבץ שחר-לבן, זו שחצתה בשחיה את האוקינוס השקט רק כדי לקנות לעצמה בסן פרנסיסקו מברשת שנים אצל חברת 'דרינקוטר', תקרא פטרוזיליה. וזה יהיה רק שמה הפרטי כמובן.

תכננתי ספור ים-דרומי אמתי. כי איש אחד עם זקן גדול ספר לי פעם שזה מה שהוא היה הכי רוצה לקרא. ושלשת הפרקים הראשונים, גם הם היו כבר גמורים. ראש השבט רבנאס, שנקרא גם 'הדאר המהיר', שחרר כבר את נצרת האולר שלו, שהיה טעון בתפוחים צלויים ולוהטים, הניף את ידו בדם קר וספר, בשיא המהירות, עד שלש מאות תשעים ושבע...

אבל, פתאום, שכחתי כמה רגלים יש ללוניתו! השתרעתי לכל ארפי על הרצפה, כי כך אני מצליח לחשב, ונסיתי לחשב.

אך הפעם זה לא עזר בכלל. דפדפתי באנציקלופדיה. קודם
באות ל', אחר כך, לשם בטחון, גם באות ר'. לא מצאתי אף
מלה על כך. והרי אני חייב לדעת זאת בברור אם ברצוני לכתוב
על כך. עלי לדעת זאת בדיוק נמרץ אפלו!

כי אלו יצא מן הג'ונגל, בדיוק ברגע זה, הלוינתן בעל הרגל
ההפוכה, לא היה ראש השבט רבנאס, שנקרא גם 'הדאר
המהיר', מצליח בשום פנים לפגוע בו.

ואם התפוחים הצלויים לא היו פוגעים בלוינתן, לא היתה
אוכלת-האדם הקטנה, הילדה המשפצת שחר-לכו והנקראת
פטרזיליה, נפגשת כלל עם שוטפת היהלומים להמן.

ואלמלא פגשה פטרזיליה את הגברת להמן, היא לא היתה
מקבלת את השובר יקר הערה, שתמורת הצגתו בדריןקווטר
ושות' בסן פרנסיסקו, מקבלים מברשת שנים חדשה
למהדריו. נו נו, ואז...

הספר שלי על הים הדרומי – ואני כל כך שמחתי לקראתו
– נכשל בגלל רגליו של הלוינתן. הדבר מצער אותי מאד ואני
מקווה שאתם מבינים את זה. והגברת פידלבוגו, כשספרתי
לה על כך, כמעט בכתה. מאחר שלא היה לה זמן לככות, כי
היתה צריכה לערוך את השלחן לארוחת הערב, דחתה את
הכפי לאחר כך. ואחר כך היא שכחה. כאלה הן הנשים.

רציתי לקרא לספר 'פטרזיליה בג'ונגל'. שם קולע, הלא
כן? ועכשו מנחים שלשת הפרקים הראשונים אצלי בבית

מתחת לרגלי השלחן פדי שהוא לא יתנדנד. אבל אולי זה מה
שצריה להיות התפקיד ההולם דפים של רומן המתרחש בים
הדרומי?

המלצר הראשי ניטנפיר, שאתו אני נוהג לשוחח מדי פעם
על עבודתי, שאל אותי אם בכלל הייתי פעם שם למטה.
"איפה למטה?"

"נו, בים הדרומי ובאוסטרליה ובסומטרה ובורנאו
ובלי."

"לא, עניתי, 'למה?'"

"פי סביר להניח שאדם יכול לכתב על דברים שראה ומכיר
מקרוב, הוא ענה.

"הרשה לי לחלק על דעתך מר ניטנפיר היקר!"
"אבל זה הרי ברור כלילה," הוא אמר. "משפחת נוינגבאוואר,
ש'לפעמים פוקדת את המקום הזה, העסיקה עוזרת שמעולם
לא ראתה איה מטגנים עופות. בחג המולד שעבר היא הייתה
אמורה לטגן אנו. הגברת נוינגבאוואר הייתה בקניות. ואיך
שהיא חוזרת הביתה, מחפה לה מתנה לחג. הבחורה שמה
את האוזן לטגון במחבת בדיוק כפי שקנתה אותו בשוק. לא
מרטת את נוצותיו, לא נקתה אותו מחלקיו הפנימיים, ולא
חתכה אותו לחלקים. הנה סרחון רצחני, את זה אני יכול ללחש
באזניכם."

"נו, ...?" עניתי. "אתה לא מנסה לומר לי שלטגן אנוזים

ולכתב ספרים זה אותו הדבר? אל תכעס עלי, ניטנפיר החביב,
אבל אני מכרח לצחק שניה.

הוא מחכה עד שאסיים את הצחוק. זה ממילא לא לוקח זמן
רב. ואז הוא אומר: "הים הדרומי שלך, ואוכלי האדם, ושוניות
האלמגים וכל הקסם הזה, הם הרי האוז שלך. והרומן הוא
המחבת שלך, שבו אתה רוצה לטגן את האוקינוס השקט,
את פטרוזילקה ואת הנמר. ואם אתה לא יודע איך מטגנים
חיות כאלה, הרי שיהיה כזה סרחון מפאך. בדיוק כמו אצל
העוזרת של נויגבואר."

"אבל מרבית הסופרים עושים כמוני!" אני קורא.

"בתאבון!" זה כל מה שהוא אומר.

אני מהרהר בדבריו ומתחיל שוב את השיחה: "מר ניטנפיר,

אתה מכיר את שילר?"

"שילר? אתה מתכוון לשילר המחסנאי בבית הבירה

שבארמון היער?"

"בטח שלא!" אני אומר, "אלא למשורר והמחזאי פרידריך

פון שילר, שפכת המון מחזות."

"אהה! השילר הזה! זה שלכבודו כל האנדרטאות!"

"נכון מאד. הוא פתב הצגה שמתרחשת בשוויץ וקוראים

לה 'וילהלם טל'. בעבר היו צריכים לגדי בית הספר לכתב על

קה חבורים."

"גם אנחנו," אמר ניטנפיר, "את הטל הזה אני מכיר. הצגה

גדולה, ממש דרמה אמיתית. מה שמגיע לשילר הזה – מגיע.
אבל החבורים על זה היו נוראים. אני נזכר באחד מהם עד
היום. הנושא שלו היה: למה לא רעדה היד של וילהלם טל
כאשר כון אל התפוח? קבלתי אז ציון מספיק בקשי. בכלל,
חבורים לא היו הצד...”

”טוב, עכשו הרשה לי לשוב לנושא שעליו אני נואם,
אני אומר, ”וראה, למרות ששילר לא היה מעודו בשווייץ,
מחזהו מתאים למציאות עד לפרט האחרון.”
”טוב, הוא בטח קרא קדם ספרי בשול,” אמר ניטנפיר.
”ספרי בשול?”

”בנדאי! הכל נמצא שם. מה גבהם של הרי שווייץ, מתי נמס
השלב, ומה קורה כשיש שבר ענן מעל לאגם לוצרן, ומה היה
בזמן שהאפרים מרדו במושל גסלר.”
”בזה אתה צודק לגמרי,” עניתי, ”וזה בדיוק מה ששילר
עשה.”

”תראה,” מסביר לי ניטנפיר ומצליף במטלית שלו בנסיון
לפגע בזוב. ”אם אתה תעשה אותו דבר, אבל קדם
תקרא ספרים, אתה יכול לכתב ספור אפלו על קנגורו
באוסטרליה.”

”אין לי שום חשק לכך. אלו היה לי כסף הייתי נוסע פעם
לשם ובודק הכל בעין בוחנת מקרוב! אבל לקרא ספרים?
אוף...”

“אני רוצה לתת לך עצה יוצאת מן הכלל,“ הוא אומר,
“הכי טוב שתכתב על דברים שאתה מפיר. פלומר על הרפכת
התחתית ובתי מלון ודברים כאלה. ועל ילדים שרצים לך
מתחת לאף, כמו שאנחנו פעם היינו רצים.”

“אבל מישהו שיש לו זקן גדול ומכיר ילדים כמו את כייס
מעילו, אומר לי שדברים כאלה בכלל לא מוצאים חן בעיניהם!”
“שטיות במיץ,“ נוהם מר ניטנפיר. “סמך על מה שאני
אומר לך. בסופו של דבר גם לי יש ילדים. שני בנים ובת.
וכשאני מספר להם ביום החפשי שלי, מה קורה כאן פאשר
מישהו מרמה בחשבון, או איה פעם אורח אחד, שהיה טפה
שתוי, רצה להחטיף סטירה למוכר הסיגריות ובמקום זה
הדביק את הסטירה לאיזו גברת מעדנת שבמקרה עברה
בסביבה, אז הילדים שלי מטים און כאלו מתגלגל רעם
במרתף, למרות שאני מדבר לגמרי בשקט.”

“נו טוב, אם אתה אומר, מר ניטנפיר,“ אני אומר בהסוס.
“בטח! אתה יכול לסמך על זה כמו על רעל. על דברתי, מר
קסטנר,“ הוא אומר ומסתלק, כי אורח אחד מקיש עם הספין
על הכוס שלו, הוא רוצה לשלם.

וכך פתבתי, כפי שבפעם רצה המלצר הראשי ניטנפיר,
ספור על דברים שאנחנו, אתם ואני, מפירים כבר מזמן.

קדם כל הלכתי הפיתה. הסתובבתי קצת ליד אדן החלון
הפתוח שהשקיף על רחוב פרג לארכו, חשבתי שאולי בדיוק
יעבר שם למטה הספור שאותו אני מחפש. ואז אקרץ לו

ואמר: "קפץ אלי רגע למעלה, בבקשה! אני רוצה לכתוב אותך."

אבל הספור לא הגיע. ואני כבר התחלתי לקפא. סגרת בבעס את החלון ורצתי חמשים ושלש פעמים סביב לשלחן. גם זה לא עזר. אז התפרקדתי, בדיוק כמו קדם, על הרצפה, והעברתי את הזמן במחשבות עמקות.

בשוכבים כל כך הרבה זמן על רצפת החדר, מקבל העולם פנים אחרות לגמרי. רואים רגלים של כסאות, נעלי בית, פרחים רקומים על שטיחים, אפר של סיגריות, תלתלים של אבק, רגלי שלחן (שבגרמנית נקראות טישבין, ומיד תבינו שזה חשוב – המתרגם), וגם את הכפפה השמאלית שחפשת לפני שלשה ימים בארון, תוכל למצא מתחת לספה. אז שכבתי לי סקרן על רצפת החדר שלי וסקרתי את הסביבה, לשם שנוי מלמטה במקום מלמעלה, ורשמתי לפני בפליאה רבה שלרגלי הכסאות יש שוקים. שוקים אמתיות, חזקות וכהות, כמו רגליהם של בני שבט אפריקני או תלמידים הגורכים גרבים חומים.

ובעוד אני סופר רגלי כסאות ורגלי שלחנות (טישבינים) כדי לדעת כמה אפריקנים או כמה תלמידים מסתובבים אצלי על השטיח, בא לי הרעיון לכתוב על אמיל! אולי כי חשבת בדיוק באותו הרגע על תלמידים עם גרבים חומים? או אולי כי יש המשפחה שלו היה טישבין?

מפל מקום, הרעיון הזה עלה בראשי באותו הרגע. שכבתי

לי בְּשֶׁקֶט גָּמוּר, כִּי מִחֲשָׁבוֹת וְזִכְרוֹנוֹת הַמִּתְקַרְבִּים אֵלַינִי,
מִתְנַהֲגִים כְּמוֹ כְּלָבִים מְכִים. אִם עוֹשִׂים לְעֵבְרָם תְּנוּעָה חֲדָה
מְדִי, אוֹ אוֹמְרִים לָהֶם מִשְׁהוּ, אוֹ סָתֵם רוֹצִים לְלַטֵּף אוֹתָם –
זוֹוּוּוּם, הֵם מִסְתַּלְקִים! וְאֵז אֶפְשָׁר לְגַדֵּל שְׁעָרוֹת עַל כֶּף הַיָּד
עַד שֶׁהֵם מַעֲזִים שׁוֹב לְהִתְקַרֵּב.

אֵז שִׁכַּבְתִּי לִי בְּלִי לְזוּז וְחִיכָתִי אֶל הָרַעֲיוֹן שְׁלִי בַּחֲבִיבוֹת.
רְצִיטִי לְתַת לוֹ לְאֹזר אֶמְץ. הוּא נִרְגַע קֶצֶת וְהַחֵל לְתַת בִּי מַעֲט
אִמּוֹן. הוּא הִתְקַרֵּב צַעַד וְעוֹד צַעַד... אֵז תִּפְשָׁתִי אוֹתוֹ בְּעָרְפוֹ
וְלִכְדָתִי אוֹתוֹ.

אֵת הָעָרֶף כְּמוֹכֵן. זֶה הִנֵּה בֵּינָתַי גַּם כֹּל מֵה שֶׁהֲצַלַחְתִּי
לְתַפֵּשׁ. כִּי יֵשׁ הַבְּדֵל גָּדוֹל אִם תּוֹפְשִׁים כְּלָב בְּרַעְמַת הַשְּׁעָר
שְׁלוֹ אוֹ שְׁמַנְסִים לְהִזְכֵּר בְּרַעֲיוֹן לְסַפּוֹר. תִּפְשָׁתְךָ כְּלָב בְּעָרְפוֹ,
כֹּל בְּיָדְךָ, לְטוֹב אוֹ לְרַע. רַגְלִי, אִפּוֹ, זָנְבוֹ וְכֹל מֵה שֶׁעוֹד שִׁיךְ
לְבַעַל הַחַיִּים הַזֶּה.

אֲבָל זִכְרוֹנוֹת תּוֹפְשִׁים אַחֲרַת. זִכְרוֹנוֹת לוֹכְדִים בְּמָנוֹת
קְצוּבוֹת. קֶדֶם אוֹלֵי אוֹחֲזִים בְּבִלְוֵרִית. אַחַר כֶּף עָפָה וּמִצְטַרְפֵּת
אוֹלֵי הַרְגֵל הַקְדָּמִית הַשְּׂמָאֲלִית, וְאַחֲרֶיהָ הַיְמָנִית, אַחֲרֶיהָ
הַגֵּב וְאֵז הַחֶלֶק הָאַחֲוִירִי, חֶלֶק אַחַר חֶלֶק, גִּתַח אַחַר גִּתַח. וְאֵז,
כְּשֶׁאַתָּה כֹּכֵר בְּטוֹחַ שְׁכָל הַסַּפּוֹר בְּיָדְךָ, מַגִּיעַ בְּחִרְיקָה עַלִּיזָה
עוֹד בְּדֵל אֲנִי. וְאֵז סוֹף סוֹף, אִם הַתְּמַזֵּל מְזַלְךָ, כֹּל הַסַּפּוֹר בְּיָדְךָ.
בְּקוֹלְנוֹעַ רְאִיתִי פַעַם סָרַט שֶׁהִזְכִּיר לִי אֵת מֵה שֶׁתִּאֲרָתִי
כְּרַגַע. אִישׁ אֶחָד עָמַד בְּחֹדֵר וְלֹא לְבַשׁ כְּלוּם חוּץ מִחֻלְצָה.
פְּתָאוּם נִפְתַּחַה הַדְּלֵת וְהַמְכַנְסִים שְׁלוֹ עָפוּ פְּנִימָה. הוּא לְבַשׁ

אותם. אז הבזיק פנימה מגף שמאל. אחר כך מקל ההליכה. אחר כך העניבה. אחר כך הצוארון. ואז האפדה. אחר כך גרב אחד. המגף השני. הכובע. המקטרן, הגרב השני, המשקפים. זה היה נהדר, ולבסוף האיש היה לבוש כמו שצריה. והכל התאים.

כך בדיוק קרה עם הספור שלי כאשר שכבתי בחדר וספרתי רגלי שלחן וחסבתי על אמיל. גם לכם בטח קרו דברים כאלה. שכבתי שם ולכדתי את הזכרונות שנחתו עלי מפל עברי ראשי, כפי שקורה עם רעיונות.

בסופו של דבר ארגנתי לי את הכל והספור היה מוכן. עכשיו רק הייתי צריה להתישב ולהעלותו על גיר לפי הסדר.

זה בדיוק מה שעשיתי כמוכן. כי אלמלא עשיתי זאת, לא הייתם מחזיקים עכשו בידיכם את הספר המוכן על אמיל. לפני כן עוד הונדותי לסדר איזה ענין. רשמתי לפני את החלקים שנכנסו מבעד לדלת כשחשבתי עליהם עד שהכל התאסף יחד: המכנסים, המגף השמאלי, הצוארון, המקל, העניבה וכלי.

ספור, רומן, אגדה – כל אלה דומים ליצורים חיים ואולי הם אכן כאלה. יש להם הראש שלהם, הרגלים שלהם, מחזור הדם שלהם וחליפה משלהם, כמו אנשים אמתיים. וכשמסתכלים מקרוב, בולט מיד לעין אם חסר להם אף על הפרצוף, או אם הם נועלים שתי נעלים שונות.

לפני שאפרש בפניכם את כל הספור בתוך ההקשר שלו,

אני רוצה להציג בפניכם את הפגזת הרעיונות שנחתה עלי
וילתאר את פרטי הספור בכללותו, את הרעיונות והחלקים
שמהם ארכיב אותו.

אולי תהיו זריזים מספיק כדי לבנות מזה בעצמכם את
הספור, עוד לפני שאספר אותו? זה כמו לבנות תחנת רכבת
או כנסיה מקביות משחק, מבלי שיהיו בידיכם תכניות הרפכה
ומבלי שישארו בידיכם קביות מיתרות!

זה כמעט כמו מבחן!

ברור!

אבל בלי ציונים.

תודה לאל.

עֶשֶׂר תְּמוּנוֹת מְקַבְּלוֹת זְכוּת דְּבוּר

רֵאשִׁית : אָמִיל בְּכַבּוּדוֹ וּבַעֲצָמוֹ

הִנֵּה רֵאשִׁית לְכָל אָמִיל עֲצָמוֹ. בְּחִלִּיפַת הַחֵג הַפְּחֻלָּה שְׁלוֹ. הוּא לֹבֵשׁ אוֹתָהּ בְּאִי־חֶשֶׁק וְרַק כִּשְׁהוּא מְכָרָת. חִלִּיפוֹת כְּחֵלוֹת מְקַבְּלוֹת בְּקִלוֹת כְּזוֹ כְּתָמִים. וְאִז אִמָּא שָׁל אָמִיל מְרַטִיבָה אֶת מְבַרְשֵׁת הַבְּגָדִים, אוֹחֲזוֹת בְּנַעַר בֵּין בְּרַפְיָה, מְבַרִישָׁה אֶת הַחִלִּיפָה וְאוֹמְרַת: "נַעֲרִי, נַעֲרִי, אִתָּה הָרִי יוֹדֵעַ שְׂאִינִי יְכוּלָה לְקַנּוֹת לְךָ עוֹד אַחַת." וְרַק אִז, כִּשְׁכֹּבֵר מְאַחֵר מְדִי, הוּא חוֹשֵׁב עַל כֶּךָ שֶׁהִיא עוֹבְדַת כָּל הַיּוֹם כְּדִי שְׂיִהְיֶה לָהֶם מַה לֶּאֱכַל וּכְדִי שְׂיִוָּכַל לְלַמֵּד בְּבֵית הַסֵּפֶר הַתִּיכוֹן.

שנית: גברת טישבין הספרית, אמו של אמיל

כאשר אמיל היה בן חמש, מת אביו, הפתח הממחה טישבין, ומאז, אמו של אמיל מספרת ועושה סלסול תמידי וחופפת ראשים לזבניות פחגיות ולגנשי הסביבה. חוץ מזה היא צריכה לבשל, לנקות את הדירה וגם לכבס לבד. היא מאד אוהבת את אמיל והיא שמחה שהיא יכולה לעבד ולהשתפר למחיתם. מדי פעם היא שרה שירים עליזים. לעתים היא חולה, ואז אמיל מטגן עבורו ועבורה ביצי עין. את זה הוא יודע לעשות. גם סטיק הוא יודע להכין. עם לחמניה רכה ובצל.

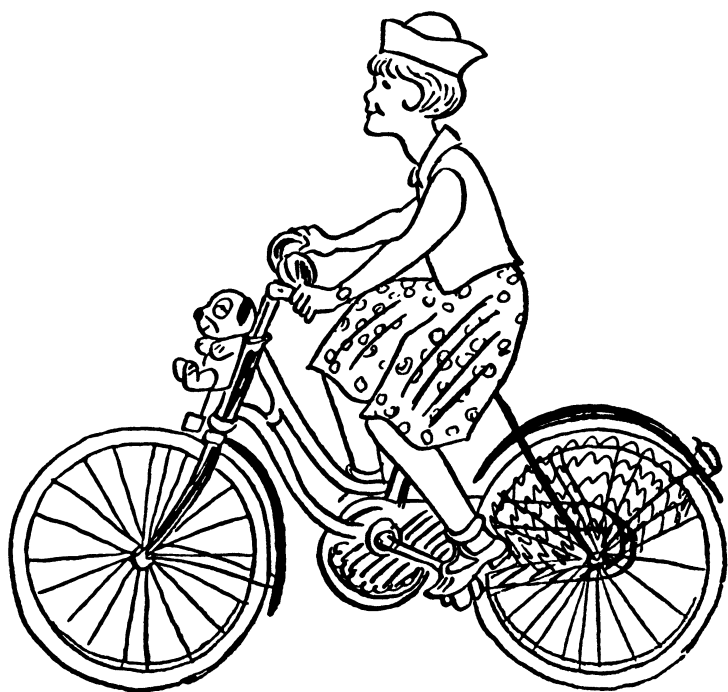
שלישית: תא נוסעים חשוב למדי ברכבת

הרכבת שאליה משתתף קרון זה נוסעת לברלין. ככל הנראה יקרו במחלקה הזו, בתא הזה, כבר בפסקים הקרובים, דברים הראויים לתשומת לבכם. תא נוסעים ברכבת הוא בסופו של דבר ענין די מוזר. אנשים זרים לחלוטין נערכים בערמה ובתוך כמה שעות הם בוטחים זה בזה כאלו הם מכירים שנים. לעתים זה מאד נעים ונחמד, אבל לפעמים לא כל כך. שהרי מי יודע איזה מין אנשים הם אלה?

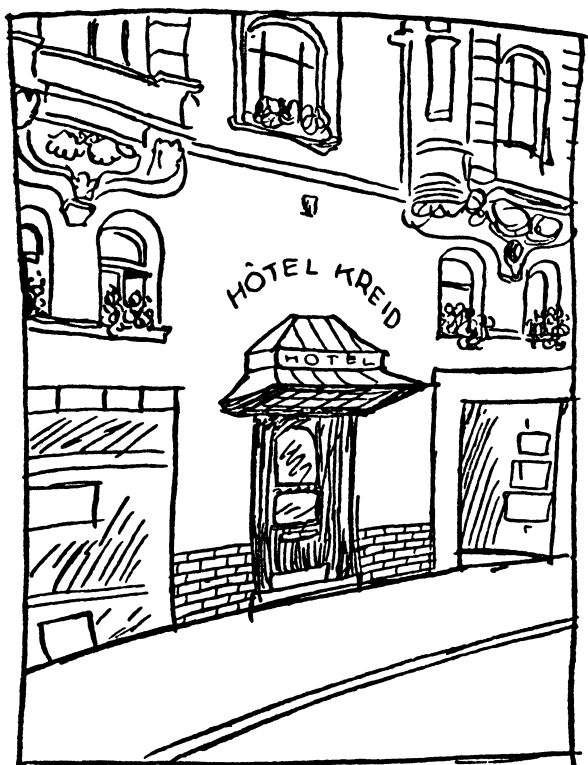
רביעית: האיש במגפעת הנקשה

איש אינו מכיר אותו. אָמנם נהוג ליחס לבן־אדם את הפְּנוּנוֹת הטוֹבוֹת בְּיוֹתֵר עד שְׁלֵא הוֹכַח הַהֶפֶךְ. אֲבָל אֲנִי מִבְקֵשׁ מִכֶּם לִהְיוֹת קִצְת זְהִירִים בְּעִנְיַן הַזֶּה. כִּי הֲרֵי כְּדַבְּרֵי הַפֶּתְגָּם: 'זְהִירוֹת הֵיא אִם כָּל אַרְגָּז מְלֵא פְּלֵי חֲרִסִּינָה'. הָאָדָם טוֹב מִיִּסוּדוֹ, כִּי אֹמְרִים. אוֹלֵי זֶה גַּם נִכּוֹן. אֲבָל לֹא צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת לוֹ אֶת הַחַיִּים קְלִים מְדִי. שְׂאֵם לֹא כֵן הוּא עֲלוּל פְּתָאוּם לַהֶפֶךְ לְרַע.

חמישית: פוני כובעוני, הבת-דודה של אמיל

הילדה הקטנה על האופנים הקטנים היא בת-דודתו של אמיל מברלין. יש אנשים שטוענים שלא אומרים בת-דודה אלא דודנית. אני לא יודע איך זה נהוג אצלכם, אבל אני לא קורא לבנות הדודה שלי דודניות אלא בנות דודה. וקר זה גם אצל שאר הטישבינים. אבל, כמובן, מי שזה לא מוצא חן בעיניו יכול למתחן קו על המלה הזרה הזאת, בת דודה, ולכתב מעליה או מתחתיה דודנית. על זה לא נצא לקרב. חוץ מזה, פוני כובעוני היא נערה מקסימה וזה בכלל לא שמה. אמא שלה וגברת טישבין הן אחיות. ופוני כובעוני הוא רק פנוי.

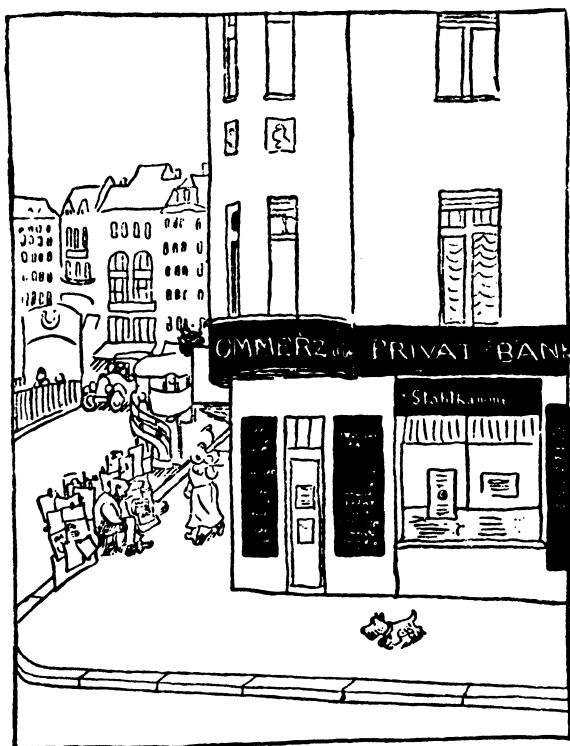
ששית: המלון בכפר נולגנדורף

כפר נולגנדורף נמצאת בברלין. ובכפר נולגנדורף נמצא, אם אני לא טועה, המלון שבו יפגשו, מבלי שלחצו ידים, כמה וכמה מגבורי הספור. המלון עשוי גם להיות בכפר ויטנברג, אולי אפילו בכפר פרבלין. כלומר, אני יודע בדיוק איפה נמצא המלון, אבל בעליו שמע שאני כותב ספור על הענין וכא אלי כדי לבקש שלא אזכיר את שם הכפר, שהרי זה לא בדיוק יתרם לשמו הטוב של המלון שלו, כאשר יתברר שאנשים 'כאלה' מתגוררים בו. הסכמת. ואז הוא הלך לדרכו.

שְׂבִיעִית: הַנֶּעַר עִם הַצּוֹפֵר

קוראים לו גוסטב ובהתעמלות יש לו טוב מאד. ומה עוד יש לו? יש לו לב טוב יחסית וצופר־יד. כל הילדים בשכונה מכירים אותו ומתייחסים אליו כאלו הוא הנשיא שלהם. כאשר הוא רץ בין חצרות הבתים ולוחץ על הצופר עד שהוא מיבב בקול, עוזבים הנערים את כל עסוקיהם, דוהרים במדרגות ושואלים מה קורה. על פי רב הוא מארגן אחר כך שתי קבוצות כדורגל והם צועדים לעבר המגרש. הצופר גם משמש למקרים אחרים. כמו למשל בענין הזה עם אמיל.

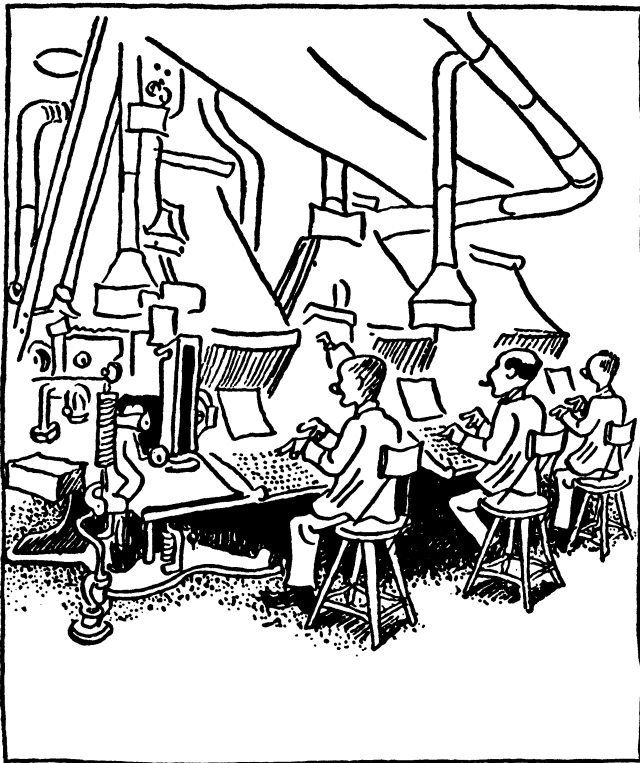
שמינית: סניף הבנק הקטן

בכל חלקי העיר יש לבנקים הגדולים סניפים. מי שיש לו כסף, יכול לתת שם הוראות לקנות מניות בבורסה ומי שיש לו חשבון יכול למשוך ממנו כסף. גם המחאות אפשר לפדות, אם לא כתוב עליהן 'בלתי סחיר'. לעתים מגיעים שוליות ונערות-שליחות ומבקשים לפרט עשרה מרק למטבעות של עשרה פפניג, כדי שיהיה לקפאית ממה לתת ערף. ולמי שיש דולרים אמריקניים, או פרנקים שווייצריים, או לירות איטלקיות ורוצה להמיר אותם, יכול לקבל תמורתם מטבע גרמני. לפעמים באים אנשים לבנק גם בלילה, למרות שאין אז מי שישרת אותם. בגלל זה הם משרתים את עצמם.

תשיעית: סבתא של אמיל

היא העליזה שבכל הסבתות שאני מכיר, למרות שבחיייה לא היו לה אלא דאגות. יש אנשים שמצליחים להיות עליונים ללא כל מאמץ. אחרים מתקשים בכך וזה עולה להם במאמץ וזה ענין רציני מאין כמותו. בעבר גרה סבתא של אמיל אצל הוריו. רק אחרי שהפסח הממחה טישבין מת, היא עברה לגור בבירליו, אצל בתה השנייה, כי אמא של אמיל השתפרה מעט מכדי לפרנס שלש נפשות. עכשו גרה האשה הזקנה בבירליו. וכל מכתב שלה מסתיים במלים: "שלומי טוב וזה גם מה שאני מאחלת לכם."

עשירית: המסדרה בעתון הגדול

כל דבר שקורה מתפרסם בעתון ובלבד שיהיה קצת יוצא דפון. מוכן שעגל עם ארבע רגלים לא מעניין איש. אבל אם יש לו חמש או שש רגלים - וזה קורה לעתים - על כך רוצים המבכרים לקרא בזמן ארוחת הבקר. אם מר מילר הוא איש הגון, זה לא מעניין אף אחד. אבל אם מר מילר מזהל מים בחלב ומוכר את התערבכת כשמנת מתוקה, אז הספור מגיע לעתון ומתפרסם ולא יעזר כלום. האם עברתם פעם ליד בנין של עתון? הכל שם מצלצל ומשקשק ורוטט. הקירות רועדים.

הַסְפּוֹר מֵתְחִיל סוֹף סוֹף